

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 19.10.2011
Sayı: 2011/449

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizde, Bağcılık sektörü ve üzüm üreticilerinin sorunlarının araştırılarak üretimin artırılması ve üreticilerin mağduriyetinin önlenmesi amacıyla Anayasanın 98 ve İhtüzüğün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırılması açılmasını arz ve teklif ederiz. 17.10.2011

① *E. Akçay*
Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili

S. Oran
Sümer ORAN
(Manisa)
celal Akçay
Mersin MV.

A. İplik
Prof. Dr. Ahim İSLİK
Antalya MV.

Y. Z. Irbec
Prof. Dr. Yusuf Z. İRBEÇ
Diyarbakır MV.

S. Yılmaz
Seyfettin YILMAZ
Adana MV.

Ö. Yenicörü
Prof. Dr. Özcan YENİCÜRÜ
ANKARA MİLLETVEKİLİ

K. Yılmaz
Kemalettin YILMAZ
Aydın MV.

Ali Öz
Ali Öz
Mersin mv.

H. Türkçel
Hasan H. TÜRKÇELİS
Osmaniye MV.

S. Ögün
Sinay Ögün
Mersin MV.

A. Ural
Ali Ural
Aydın mv.

J. Türkkan
Jefo Türkkan
Kocaeli Milletvekili

O. Ural
Oktao Ural
Mv.

H. Östürk
Hay Östürk
M. vekil

M. Erdoğan
Mehmet ERDOĞAN
Muğla MV.

A. Debiç
A. Debiç
Haber mv.

A. Adana
Ali Adana

GEREKÇE

Bağcılık için yer kürenin en elverişli iklim kuşağı üzerinde bulunan Ülkemiz, asmanın gen merkezi olmasının yanı sıra en eski ve köklü bağcılık kültürüne de sahiptir. Asmanın anavatanı olarak kabul edilen ülkemizde bağların toplam tarım alanı içerisindeki payı %1,2'dir. Dünyadaki 10 binden fazla üzüm çeşidinin 1200'den fazlası ülkemizde yetiştirilmektedir.

Bağcılık için dünyanın en verimli iklim kuşağında bulunan ülkemizin sahip olduğu potansiyelin değerlendirilmesi ve bağcılıktan geçimini sağlayan yüz binlerce ailenin gelir ve refah düzeyinin artırılması ve üreticilerimizin diğer ülke üreticileriyle rekabet edebilmesi için bağcılık sektöründe karşılaşılan sorunların bir an önce çözülmesi gerekmektedir.

Dünyada yaklaşık 7,2 milyon hektar alanda yaklaşık 67 milyon ton üzüm üretilirken Türkiye, 480 bin hektar bağ alanında yılda ortalama 4,2 milyon ton üzüm üretimiyle dünyada 6. sıradadır.

Türkiye, sofralık üzüm ticaretinde söz sahibi olamazken ortalama olarak her yıl ürettiği 250 bin ton kuru üzümün tamamına yakını ihraç ederek dünya ticaret hacminden yüzde 50'ye yakın bir pay almaktadır. 2010 yılında 211 bin ton çekirdeksiz kuru üzüm ihraç edilerek 422 milyon dolarlık döviz sağlanmıştır.

Ülke açısından önemi büyük olan çekirdeksiz kuru üzüm, Ege Bölgesi açısından da önem arz etmekte, bölgede 57.000 'i aşkın aileye istihdam olanağı sağlamaktadır. Bunun yanında üretim sonrasında; iç ve dış pazarlama sırasında değişik aşamalarda, ülke içinde çeşitli kuruluş ve kişilerin uğraşı alanına girmesi yönünden de ekonomik önemi bulunmaktadır.

Türkiye bağcılığının geliştirilmesi her şeyden önce elde edilen ürünün taze ya da işlenmiş olarak iç ve dış pazarlarda değerlendirilmesine bağlıdır. Bu nedenle üretim hedefleri iç ve dış pazarlarda rekabet edecek şekilde belirlenmelidir. Özellikle çekirdeksiz kuru üzümde dünya liderliğinin elde tutulması; kalitenin artması, pazara uygun üretim yapılması ve üretici geliriyle doğrudan ilişkilidir. Çekirdeksiz kuru üzümde AB benzeri bir depolama kuruluşunun oluşturulması ve depolama maliyetinin desteklenmesi gerekmektedir.

Kuru üzümde rekolteyi artıran sebeplerden birisi de taze olarak pazarlanamayan üzümün kurutmaya ayrılmasıdır. Arz talep dengesinin bozulması, üreticilerimizi mağdur etmektedir. Bu nedenle üzüm üretiminde oluşan arz fazlalıkları konusunda alternatif tüketim imkânları geliştirilmelidir.

Üzümün serbest piyasada fiyatının oluşabilmesi için çok fazla alıcı ve satıcının bir arada bulunması gereklidir. Bunun için ürün ihtisas borsaları oluşturulmalı ya da mevcut borsalara işlerlik kazandırılmalı, ticaret borsaları sadece tescil kurumu olmaktan çıkarılmalıdır.

Bağlarda özellikle bakteriyel ve virüs hastalıklarına karşı en etkin yöntem temiz ve sağlıklı fidan kullanımıdır. Ancak aşılı asma fidan üretimi talebi karşılamamaktadır. Üzüm üreticilerine verilen gübre, mazot destekleri de yetersizdir. Ülkemizdeki yüksek girdi maliyetleri yüzünden üreticilerimiz AB ve ABD'de yüksek miktarda destek alan üzüm üreticileriyle rekabet edememektedir.

Kaçak yollarla gelen üzümler ürün pazarlamasında ve serbest piyasada oluşan fiyata olumsuz etki yapmaktadır. Kaçak üzümler Türk üzümünün içine karıştırılarak yurt dışına satılmakta ve kalitemizi tehdit etmektedir. Üzümlerdeki ilaç kalıntıları ve temizlik ihracatta en büyük problemdir. Ambalajlamada AB standartlarına uyum göstermek için çalışmalar yapılmalıdır.

TEKEL'in içki bölümü rekolte fazlalığında yaş üzüm alarak, kuru üzüm fiyatlarının düşmesini engellerken, özelleştirildikten sonra ilk ürün alımlarında yaş üzüm fiyatının %23 daha düşüğüne alınmaktadır.

Kuru üzüm ticaretinde en büyük alıcı ve piyasayı regüle edici konumda olan TARIŞ kaynak yetersizliğinden piyasayı regüle edecek bir alım gerçekleştirilememektedir. Kaynak yetersizliği TARIŞ'in özellikle stok maliyetini yüklenmesini zorlaştırmaktadır. Arz fazlası oluşan yıllarda piyasa fiyatları, Tariş'in alım fiyatlarının oldukça altına düşmektedir.